

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 22.10.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedoka Marka Kovača

Kao pomoćnik komandanta za politički rad 46. lake pešadijske divizije JNA, u Lovasu je boravio od 19.10. do 31.10.1991. Komandant te jedinice bio je Božidar Nikolić. U zoni odgovornosti njegove divizije bila su mesta Šaregrad, Mohovo, Opatovac, Sotin, Batrovac, Hinci i Lovas. Pretpostavljena komanda njegovoj jedinici je bila gardijska divizija. Njihov zadatak bio je da izvrše borbenu kontrolu i obezbeđenje teritorije, komunikacijskih pravaca, čišćenje od zaostalih i ubačenih izviđačko-diverzantskih terorističkih grupa, kao i asanaciju bojišta. Odmah po dolasku, u Lovasu je poginuo jedan pripadnik njegove jedinice. Negira podatak iz pismenih dokaza i iskaza svedoka da je taj vojnik poginuo od sopstvene straže. Dva-tri dana od njihovog dolaska, u selu je profunkcionisala civilna vlast, koju je predstavljao optuženi Ljuban Devetak.

U Lovasu su zatekli paravojnu jedinicu *Dušan Silni* ili *Beli orlovi*, koja je odbila da se stavi pod komandu JNA. Zbog toga su pripadnici te jedinice razoružani i proterani sa tog područja.

Pitanja predsednice veća

Pre 19.10.1991. u Lovasu su boravili pripadnici TO Valjevo, koji su bili umešani u događaj na minskom polju. Pri dolasku u Lovas, načelnik inženjerije u njegovoj jedinici video je, u nekom kamionu parkiranom pored puta, mrtva tela upakovana u vreće za sahranjivanje. Saznali su da su to tela meštana ubijenih na minskom polju. Poznato mu je da je na minskom polju poginulo 21 i da je bilo više ranjenih lica.

Predsednica veća je svedoku predočila pismene dokaze i iskaze svedoka iz kojih proizlazi da je civilna vlast, TO i policija u Lovasu bila formirana i pre dolaska njegove jedinice, kao i izjavu svedoka Radivoja Savkovića iz koji proizlazi da su jedinice JNA na četiri lokacije u Lovasu postavile minska polja, na šta je svedok odgovorio da mu to nije poznato.

Pitanja članova veća

Tokom njegovog boravka u Lovasu promenjen je nacionalni sastav stanovništva, jer je u tom periodu određeni broj meštana hrvatske nacionalsti napustio selo. Na traženje optuženog Devetaka, tim meštanima su od strane njegove jedinice izdate dozvole za izlazak iz sela.

Pitanja zamenika tužioca

Saradnici optuženog Ljubana Devetaka, kao predstavnika civilne vlasti, u Lovasu bili su Milan Vorkapić i optuženi Milan Radojčić.

Pitanja branilaca optuženih

Za vreme boravka njegove jedinice u Lovasu nije pronađen, niti uhapšen ni jedan pripadnik hrvatskih oružanih snaga. Propusnice za izlazak iz sela izdavao je komandant divizije Božidar Nikolić, a on ga je zamenjivao u odsustvu. Predsednica veća je svedoku predočila primerak propusnice sa potpisom svedoka kao komandanta mesta, na šta svedok nije dao objašnjenje.

Pitanja optuženih

Negira navode optuženog Ljubana Devetaka da su dvojica pripadnika njegove jedinice bila osumnjičena za ubistvo civila u Lovasu. Za potrebe njegove jedinice, vršeno je oduzimanje privatnih vozila, ali je sve to rađeno uz učešće i preko optuženog Ljubana Devetaka. TO Lovas formirana je nakon dolaska njegove jedinice u Lovas. Negira da je u Lovasu za komandanta TO imenovao optuženog Milana Radojčića. Negira navode svedoka Ivana Mujića, Ljubodraga Jelića, izjave svedoka pripadnika dobrovoljačke jedinice, kao i optuženog Miodraga Dimitrijevića, da su TO i policija u Lovasu bile formirane i funkcionisale i pre dolaska njegove jedinice. Njegova jedinica je uvela policijski čas koji je trajao od sumraka do svanuća.

Na svedočenje ovog svedoka, neki optuženi su izneli primedbu da lažno svedoči u cilju izbegavanja sopstvene krivične odgovornosti.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Komanda 46. lake pešadijske divizije i njegovo komandno mesto nalazilo se u zgradi Zemljoradničke zadruge u Lovasu. Pripadnici te jedinice bili su smešteni u zgradi škole i u napuštenim hrvatskim kućama. Nije mu poznato koje su nacionalnosti bila lica ubijena na minskom polju, kao i da li su bili civili. Nije mu poznato da li je i na koji način izvršeno razminiranje minskog polja. Komandant njegove jedinice je o pogibiji i ranjavanju lica na minskom polju dostavio izveštaj pretpostavljenoj komandi. Ne može da objasni kontadiktornost u svojoj izjavi da je optuženog Ljubana Devetaka upoznao tokom slučajnog susreta u Lovasu i odmah ga smatrao za civilnog komandanta sela.

Suđenje prati 5 članova porodica žrtava.